

NOTITIE INBEDDING BRABANTSE PROEFTUIN DEMENTIE

Datum: 29 oktober 2019

---

1. Doel van deze notitie

Deze notitie is bedoeld om te verkennen of het mogelijk is om de Brabantse proeftuin dementie onder te brengen bij het programma 'Zorgen doen we samen'. Het ontbreekt de Proeftuin op dit moment aan een sturend gremium dat kan toezien op de doorontwikkeling en financiering ervan. Het programma 'Zorgen doen we samen' is een initiatief van de gemeenten van Hart van Brabant (HvB) en het Zorgnetwerk Midden-Brabant (ZMBR). Gekeken wordt of de proeftuin op inhoud en wat betreft werkwijze past bij dit programma. En wat ervoor nodig is om de proeftuin onderdeel te maken van het programma.

2. Voorgeschiedenis en huidige situatie Proeftuin dementie

Stuurgroep Care, kernteam, communities of practice, coördinatieteam

Na een periode van voorbereiding is in 2014 de proeftuin dementie¹ gestart. Het idee achter het initiatief is het aanjagen van innovaties in de ondersteuning van en begeleiding bij mensen met dementie. Zodat mensen met dementie langer verantwoord thuis kunnen wonen (zo thuis mogelijk) of beter kunnen blijven deelnemen in de maatschappij. Door het bijeenbrengen van deskundigen vanuit verschillende disciplines (onderzoek, ondernemers, zorgprofessionals, mensen met dementie en mantelzorgers) en een benadering vanuit de praktijk, worden nieuwe oplossingen bedacht rond thema's die bij mensen met dementie extra aandacht behoeven. Bijvoorbeeld meer bewegen, bewaken dag- en nachtritme, veiligheid in en om het huis en voeding. Er zijn kleine netwerken (communities of practice, COP's) ontstaan en/of ingericht die met elkaar deze oplossingen hebben verkend. Bestuurlijk was het programma ondergebracht bij de Stuurgroep Care, vallend onder Midpoint Brabant (tot 2018). Feitelijk was deze stuurgroep de eigenaar. Verder was er een *kernteam* aan verbonden om de betrokkenheid en inbreng vanuit overheden, onderwijs, onderzoek en ondernemers te garanderen. Dit team was een groep van zo'n vijftien personen, afkomstig uit zorg, welzijn, onderwijs en onderzoek, gemeenten, zorgverzekeraars, ondernemers en de patiëntenbeweging (Alzheimer NL, afdeling Midden-Brabant). De eerste jaren heeft dit kernteam goed gefunctioneerd als overkoepelend orgaan van de proeftuin. Later ging het grote aantal deelnemers in het kernteam en de brede samenstelling ten koste van de slagkracht. Daarbij kwam dat het vanuit de Stuurgroep Care moeilijk bleek om het sociale karakter van de innovatie goed te verankeren, vanwege de overwegend economische scope binnen Midpoint.

Vanaf 2018 wordt de proeftuin aangestuurd en verder ontwikkeld vanuit de zorgpartners (Zorgnetwerk Midden-Brabant) en de gemeenten in Hart van Brabant (regio Hart van Brabant). Er is vanaf dat moment geen stuurgroep meer die de overall sturing van het project heeft. En het kernteam functioneerde niet meer goed en is vervangen door een kleiner, dichter op de praktijk

---

¹ Op de [site](https://www.brabantseproeftuindementie.nl/) van de Brabantse proeftuin - <https://www.brabantseproeftuindementie.nl/> - is veel informatie te vinden, o.a. over de CoP's.

functionerend, coördinatieteam. Naast initiatieven met een technologisch karakter gaat de aandacht van dit team vooral ook uit naar initiatieven met een sociaal karakter.

De proeftuin helpt bij planontwikkeling, communicatie en onderzoek

Momenteel worden zes initiatieven² of *communities of practice (cop's)* actief ondersteund, gevolgd en/of onderzocht. Verder wordt gekeken hoe kan worden aangesloten bij het initiatief om in Midden-Brabant een gebruikersplatform op te richten. Tranzo, De Wever, Innovate Dementia en de coördinator van de proeftuin voeren hiervoor een verkenning uit. Dit alles is mogelijk omdat er een open klimaat is waarin mag worden geëxperimenteerd. Er zit veel positieve energie in. Cop's hebben een plan en de verwachte effecten zijn beschreven en worden gevolgd. Er is veel ruimte voor bijstelling³. Er is een hoge ambitie, nl. initiatieven ondersteunen en van innovaties leren die bijdragen aan de kwaliteit van leven van mensen met dementie thuis en hun mantelzorgers.

De proeftuin verzorgt presentaties over de cop's op vaste overlegvormen zoals:

- het Geriatrisch Netwerk Midden-Brabant (zorgaanbieders, Alzheimer Midden-Brabant, PGRaad/ZET)
- het Regionaal Overleg Dementie (ROD). In dit overleg dat 3x per jaar bijeen komt zitten van elke gemeente, van VGZ en van CZ een vertegenwoordiger, alsmede van Alzheimer NL afdeling Midden-Brabant, de zorgaanbieders (de ketencoördinator van de ketenzorg dementie) en de PGRaad/ZET. Laatstgenoemde organisatie coördineert de werkzaamheden van de ROD-werkgroep (die bestaat uit gemeenteambtenaren) Dementievriendelijke gemeenschappen (DVG) en zorgt voor de verbinding met de taken van alle individuele gemeente op het gebied van de DVG en met de zorg. Een voorbeeld hiervan is de startbijeenkomst in november 2018 in het Jan van Besouwhuis in Goirle waar de wethouders van de gemeenten Hart van Brabant de aftrap deden om te komen tot een dementievriendelijke regio. Inmiddels zijn alle 9 gemeenten aangesloten bij de DVG-beweging.

3. Verkenning aanhaking proeftuin dementie bij 'Zorgen doen we samen'

Voor een goede doorontwikkeling heeft de proeftuin dementie het volgende nodig:

- Bestuurlijke borging en eigenaarschap
Dit moet een gremium zijn dat bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de partners in de proeftuin te weten, het Zorgnetwerk Midden-Brabant en gemeenten Hart van Brabant.

De Stuurgroep 'Zorgen doen we samen'⁴ voldoet aan deze kwalificatie. Hierin zit een delegatie van het bestuur ZMBR en Poho HvB die werkt op basis van een opdracht vanuit de respectievelijke achterbannen (ZMBR en HvB).

---

² Voor een factsheet van elke cop: zie bijlage bij deze notitie

³ Enigszins vergelijkbaar met de scrumteams van het project 'Zorgen doen we samen.'

⁴ zie pagina 3 voor samenstelling

De kernelementen uit het programma 'Zorgen doen we samen' zijn:

1. Aansluiting Sociaal domein en Zorg op elkaar.
2. Teams van professionals werken samen aan oplossingen; dicht bij de praktijk
3. Kortcyclisch ('scrummen')
4. Stuurgroep dicht op de uitvoering

De proeftuin dementie hiertegen afgezet:

Ad 1) De problemen van mensen met dementie bevinden zich vaak op de scheidslijn sociaal - en zorgdomein.

Ad 2) De cop's zijn ingericht met mensen uit de praktijk, naast mensen vanuit onderzoek.

Ad 3) Alle cop's hebben hun eigen werkwijze, die gericht moet zijn op het zoeken van oplossingen .

Ad 4) Het ontbreekt nu aan een stuurgroep, waardoor initiatieven niet adequaat kunnen worden opgepakt en naar een 'next level' gebracht.

4. Financiën

Het op het huidige niveau door-ontwikkelen van de proeftuin dementie vraagt om een jaarlijkse totale investering van 75.000,-

Over deze middelen moet besluitvorming plaatsvinden in ZMBR en HvB.

5. Conclusie

De behoefte vanuit de proeftuin dementie aan een sturend gremium kan goed worden ingevuld vanuit het Programma 'Zorgen doen we samen'. Hier moet het volgende voor gebeuren:

- 1) Uitbreiding opdracht 'Zorgen doen we samen' met het thema 'dementie'.
- 2) Bestuurlijke besluitvorming over deze uitbreiding in ZMBR en HvB.
- 3) Een plan doen opstellen waarin de opdracht is uitgewerkt en de consequenties voor de proeftuin, het programma-management en de financiën helder zijn gemaakt.

Samenstelling stuurgroep 'Zorgen doen we samen' per 24-7-2019

	Bestuurders	Programmamanagement
Gemeenten	Gerrit Overmans, Hilvarenbeek Marijo Immink, Goirle Frans Swinkels (directeur), Tilburg/HvB	Angelique van de Wouw
Zorgaanbieders	Anita Wydoodt, ETZ Angela van Liempd, RCH Marijke Megens, Thebe	Veronique Holtmaat